

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Vniversalis Historiæ Ecclesiasticæ Medvlla

Pareus, Daniel

Francofurti, 1633

Patres, siue præclara lumina Doctorum, quæ in Ecclesia Christi fulserunt à
tempore Constantini Magni vsque ad Phocam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64973)

ac ceremoniis & ritibus plusquam Iudaicis Ecclesiam Christi mirum quantum oneravit. Post huius Gregor. Magni tempora secuta sunt maiores tenebrae, quam prius: deperit doctrinae puritas, Ecclesiaque humanis traditionibus mirum quantum obscurata fuit.

Sabinianus, natione Thuscus, Episcopus creatus est, imperante Phoca Augusto; detestatus est omnia, quae Gregorius Magnus fecit. Scripta quoque eius abolere cogitavit. Campanarum usum inuenit, & lampadum perpetuo ardentium.

PATRES, siue praecleara lumina Doctorum,
quae in Ecclesia Christi fulserunt a tempore
Constantini Magni usque ad
Phocam.

Athanasius natus Alexandriae, ruba ingens & lumen Ecclesiae, oraculum orbis, Doct. certaminum, propugnaculum veritatis, & Pater rectae fidei, a Nazianzeno, Epiphanio, & Theodoro merito appellatur. Alexandro, Alexandrino Episcopo morituro designatus est successor, Anno Christi 325. Erat autem id temporis Ecclesia misere turbata & conuulsa Arianis furore, ut facile perspiceret Athanasius sibi in medium rerum omnium certamen atque discrimen deueniendum esse. Itaque repulit a se illud munus, & vix tandem Alexandri morituri autoritate commotus accepit, quasi diuino munere donatus Ecclesiae. Vitae & actionum
eius

eius cursus non dissimilis fuit Comœdię, quinque exiliis tanquam actibus distinctus atque variatus. Initium duxit ab Eusebio, Nicomedię Episcopo, homine astuto & scelerato. Cum enim Arius in Concilio Nicæno damnatus, literis supplicibus ad Imperatorem Constantinum Magnum datis sancte promississet, se nihil deinceps contra Orthodoxos esse tentaturum, redire Alexandriam iussus est. At Athanasius admittere eum noluit, rationemque sui facti ad Cæsarem perscripsit; nempe quod semel damnatum hæreseos ab Ecclesia non fas esset recipere, absque legitima cognitione Ecclesię; præsertim cum nulla pœnitentię signa in eo appa-
rerent. Quod Imperator Constantinus Magnus moleste ferens, minari Athanasio, nisi imperata faceret, cœpit. Hinc ergo Eusebius, dux Arianę factionis, insectandi occasionem, & calumniandi materiam sibi datam existimans, crimina nefaria commentus est, quibus innocentem Athanasium tanquam inclinatum parietem euerteret. Finxit n. noua ðnera imposuisse Athanasium Ecclesiis per Ægyptum, & Imp. vitę insidias parasse. Sed accersitus isto nomine Constantinopolin Athanasius, innocentiam suã sic probauit, vt cum testimonio honorifico Cæsar illum remiserit Alexandriam, plane diuinũ virũ esse, per literas declarans. At non contenti hostes hoc præclaro testimonio de innocentia Athanasii, mox alia crimina finxerũt homicidii & magiã. Nã & Arseniũ ab eo occisum esse arguebant, & manũ mortuã ostentabant in arca qua-
dam

dam conditam, qua ad incantationes vsus esse Athanasium dicebant: tum profanata etiam ab eo esse sacra clamitabant. Quibus criminationibus impulsus Imperator iudicem ordinabat, qui causa cognita, commentitia & tralaticia omnia esse, quæ contra Athanasium afferbantur, deprehendit. Itaque Imperator Athanasium ad constantiam in officii munere iterum hortatus est. Vix pacari cœperat Ecclesia Alexandrina, cum Synodus noua in Tyro ad cognoscendam denuo causam Arii ab Imperatore indicitur. In hac cum primas partes factio Eusebii teneret, noua tempestas inuidiæ Athanasio impendebat. Vitam enim omnem sibi acerbam esse putabant Ariani, nisi sublato Athanasio Arium restituisent. Itaque tela omnia vndiq; in Athanasium iatendebant. Cum vero finem accusationum & certaminum in Ecclesia nullum esse videret Imperator Constantinus Magnus, exilio multauit Athanasium, & Treuerim in Galliam ire iussit, vbi annos duos & menses quatuor apud Episcopum Maximinum latitauit.

Sub Constantini filiis non mitiorem fortunam expertus est. Reuocatus quidem fuit literis Constantini Iunioris ex Gallia ad gubernationem Alexandrinæ Ecclesiæ: quo cum redisset, querelæ iterum multiplices ad Constantium Imperatorem delatæ sunt ab Arianis, de voce *ὁμοούσιος*, quæ Symbolo Nicæno inserta erat, quasi ea infinitarum dissensionum & concertationum causa esset. Aliam ergo Synodum An-
tio-

tiocliæ Constantius indixit, in qua factio A-
riana obtinuit, vt noua formula fidei compo-
neretur: Cui cum assentiri Athanasius non
posset, iterum damnatus, ac sede statuque di-
motus est. In hoc altero exilio Romam ad Iu-
lium Episcopum profugit, qui testimonio ho-
nifico illum ornauit, & ad Ecclesiam Alexan-
drinam redire iussit. Sed cum ingressus est Vr-
bem, tumultus ab Arianis excitatus est. Iccir-
co exarsit iracundia Imperator, & periculi de-
nunciatione Athanasium terruit. Quamob-
rem iterum cedere ille, & latebras quærere co-
actus, per totum Orientem exul vagatus est, nec
locum, vbi tuto lateret, inuenit. Itaque ad
Constantem Imperatorem in Occidente sese
recepit, qui post Sardicensem Synodum, resti-
tutionem Athanasii à fratre Constantio impe-
trauit. Sed non fuit diuturna ista felicitas. Nam
mortuo Constante, Constantius aures patefecit
Arianis, & Athanasium rursus eiici iussit, ita
vt Athanasius iterum circiter annos 10. exula-
re sit coactus in Libyæ desertis. Interea domi-
nati sunt in Ecclesia Ariani, & in Orthodoxos
vehementer sæuierunt. Sublato è viuis Con-
stantio, Anno Domini 361. successit Iulianus
Apostata, à quo primum Athanasius sedi suæ
restitutus, postea ex eadem eiectus; Contra à
Valente primum pulsus, postea Alexandriam
reuocatus, permansit in gubernatione Eccle-
siæ, vsque ad annum septimum Valentiniani
Imperatoris, mortuus placide Anno Domini
371. Insigne est in primis eius dictum: *Verbera-
ri, Chri-*

ri, Christianorum proprium est: flagellare autem
 Christianos, Pilati & Caipha officia sunt. Episco-
 patum Alexandrinum pace belloque gessit an-
 nis 46. Virtutum Athanasii insignis præco est
 Gregorius Nazianzenus, qui in Oratione fune-
 bri non dubitat affirmare; *Athanasium lau-
 dare, idem esse, ac virtutem ipsam laudare.* Neque
 enim vllum Doctorem tam multiplicia certa-
 mina pro Ecclesia sustinuisse vnquam legimus.
 Hilarius, Pictauorum Episcopus in Gallia,
 claruit sub Constantio, Iuliano, Iouiniano,
 Valente, & Valentiniano. Viua voce verbum
 Dei diserte ac fideliter docuit: *Arianorum, &
 aliorum hereticorum impia dogmata acerrime
 impugnavit: scriptis suis Ecclesias longe dista-
 tas in Illyrico, Gallia, Italia, & alibi, erudiuit:*
 postremo doctrinam Christi à se traditam con-
 stantia summa defendit. Pulsus in exilium, cum
 aliis Orthodoxis Episcopis, Anno Domini 355.
 in eo libros 12. de Trinitate aduersus Arianos
 conscripsit, & à Constantio Imperatore impe-
 trauit, vt Anno Christi 360. de exilio redire ad
 Ecclesiam Pictauiensem iussus sit. Reperit au-
 tem Ecclesiam illam misere turbatam, lacera-
 tam & corruptam insano Arianorum dogmate.
 Quamobrem omni ope enixus est, vt vulnera
 eius sanaret, & erecta Arianorum blasphemia
 Orthodoxam fidem restitueret. Obiit Anno
 Domini 372. secundum Hieronymum. Quam
 vero tristis & miserandus tunc fuerit Ecclesie
 status, indicant querelæ eius, quas in scriptis
 suis deplorat.

Phœ-

Phœbadius, Aginnensium Gallia^e Episcop^{us} scripsit aureolum libellum contra Arianos.

Marius Victorinus, natione Afer, Romæ sub Constantio Rhetoricam docuit; In extrema senectute Christianam fidem amplexus est, & aduersus Arianos libros scripsit more Dialectico, valde obscuros. Floruit circa annum Domini 364.

Didymus Alexandrinus, in pueritia oculorum lumina penitus amisit. Nihilominus Alexandrinæ Scholæ cum laude præfuit, & in omni doctrinarum genere excelluit, adeo vt multi fama illius commoti, Alexandriam aduentarent, partim eum audituri, partim duntaxat visuri: quorum in numero fuit Hieronymus, vt ipse profiteretur Epist. 65. qui quod nesciuit, didicit à Didymo: quod sciebat, illo docente, non perdidit. Celebris fuit Ecclesiasticus scriptor sub Constantio iuniore: In sana tamen fidei doctrina eum claudicasse, Nicephorus pronunciauit. Fuit enim assertor Origenis, & apertissimus propugnator. Contra vero hoc ei laudis Socrates tribuit, quod patronus fuerit Nicænae fidei, & Arianis resistere, ac Sophisticen ipsorum & imposturas sermonis dissoluere potuerit. Et narrat Sozomenus, Arianis in Ægypto nihil fuisse integri, quamdiu Didymus in ea floruerit. Contra Iulianum Imperatorem, Ecclesiæ hostem, precibus pugnavit. De eius amicitia multa magnifice gloriatur Hieronymus. Vixit ad annos 90. & priuatim quidem, sine alicuius contubernio, ad mortem vsque.

Opta-

Optatus Mileuitanus Episcopus, floruit sub
Valentiniano & Valente principibus: Vir fuit
instructus multiplici eruditione, constanti pie-
tate, & doctrina sincera. Scripsit libros VI. in
quibus falsas Donatistarum opiniones confu-
tat.

Basiliius Magnus, Cæsareæ Cappadociæ Pa-
trix suæ Episcopus, patre Basilio Christiano.
Fratres habuit Gregorium Nyssæ, Petrum Se-
bastæ, Episcopos: qui omnes eruditione & pie-
tate excelluerunt, ac inter se concordēs doctri-
næ puritatem, Ecclesiarumque tranquillita-
tem in bona Asiæ parte retinuerunt. Cum au-
tem Basilius puer in domestica institutione e-
lementa literarum & Euangelii percepisset,
Cæsareæ postea apud eloquentiæ & philoso-
phiæ Doctores exercitus fuit. Inde Athenas
missus, ubi tunc minora aliquanto studia erant,
quam in plerisque Asiæ Urbibus, sed locus pro-
pter veterem celebritatem adhuc appetebatur.
Vfus ibi est magistro Libanio, & familiaritate
Gregorii Nazianzeni. Athenis relictis, per
Thraciam, & totam Asiam vagari cœpit, ut Ec-
clesias præcipuas videret. Hac peregrinatio-
ne absoluta, Cæsaream rediit, ac sæpe speci-
men eruditionis præbuit. Vocatus ab Episco-
po Eusebio ad munus docendi in Ecclesia, fuit
aliquando lector & interpret sacrorum volu-
minum. Orta autem inter ipsum, & Episco-
pum Eusebium similtate, & toto populo in
partes scisso, Basilius Cæsaream reliquit, ne
hæc factionum initia maius incendium exci-
tarent.

tarent. Vixit tum cum aliquot auditoribus in secessu: sed interim vicinas Ecclesias in Ponto sæpe adibat, & muniebat aduersus furores Arianos & alios. Nec diu fuit in his latebris, sed aliquanto post, cum Ariani palam grassarentur in Vrbe Cæsarea, & Episcopus ipse Antagonistam illis opponendum esse censeret; misit ad eum legatum Gregorium Nazianzenum, qui reduceret eum ex solitudine in aciem, & patriæ prælia. Difficile erat hominem doctum ex illa dulcissima tranquillitate studiorum in atrociam certamina abducere. Reuersus tamen, primum obsequio & suauitate ita senis Episcopi animum sibi deuinxit, vt concordia vere & ex animo facta, nunquam deinde dissilierit. Aduersarios vero doctrinæ incorruptæ tanta grauitate refutauit, vt & Ecclesiæ consensum retineret, & lupos illos breui à caulis prorsus depelleret.

Post paucos annos sene Episcopo mortuo, Basilus suffragiis omnium ordinum creatur Episcopus Cæsariensis, minime tranquillo tempore. Nam & Valentis Imperatoris furor crescebat, qui antistites recte sentientes passim sedibus suis pellebat, & secutæ sunt variæ Ecclesiarum dilacerationes. Cum igitur Valens Imperator Cæsaream veniens iuberet Basilium assentiri Arianis, eique nisi obtemperaret, exilia & supplicia minaretur; *Pueris* (inquit Basilus) *illa terriculamenta proponenda esse, sibi vero vitam eripi posse, sed confessionem veritatis eripi non posse.* Fuerunt diebus aliquot continuæ & acres inter

Valentem Imperatorem & Basilium contentiones, quas tandem illustri exemplo Deus dirimit. Imperator enim cum armato satellitio in templum ingressus, vt Basilium inde abduceret, subita vertigine fuit correptus, ita vt nisi Diaconi proximi manibus exceptus & sustentatus fuisset, collapsus solo corpus allisurus fuisset.

Post tyranni Valentis interitum, qui late Arianum virus sparserat, impune vagati sunt barbarici exercitus, quorum arma etiam Ecclesiarum tranquillitatem turbarunt; quæ res ingentem dolorem Basilio attulit. Sed aliquanto post accersito Theodosio, & barbari repressi sunt, & restitutæ Ecclesiæ. Bella tamen Episcoporum regiones & reditus mutarunt. Inde etiam ad extremum rixæ cum vicinis Episcopis Basilio ortæ sunt, in quibus ea moderatione vsus scribitur, vt reditus adimi sibi passus sit, sed pristinas regiones suæ inspectionis retinuerit, ne ibi Doctores impii collocari possent. Inter tot certamina consenuit Basilius Magnus, ex quibus eluctatus omnibus, feliciter florente Ecclesia, sub initia Imperii Theodosii, ex hac vita decessit, anno Christi 380. Monasticæ vitæ author esse putatur.

Gregorius Nyssenus, Basili Magni frater, quo tempore ad Episcopatum Nyssæ perueerit, incertum est. Aduersus Arianos & Eunomianos in tota Cappadocia vna cum Basilio, & Greg. Nazian. animo infracto pugnavit, & rem præclare gessit, vt Theodoretus aliquoties indicat.

Gre-

Gregorius Nazianzenus, natus Nazianzi, oppidulo vicino Cæsareæ Cappadociæ, patrem habuit Gregorium, Nazianzenæ Ecclesiæ Episcopum, matrem Nonnam, piam matronam; à quibus ad cultum literarum ab ineunte ætate adhibitus est. Progressus ad annos pubertatis, eloquentiæ studia coluit, quorum desiderio Cæsaream primum, deinde Alexandriam, tum Athenas se contulit. Athenis in patriam reuersus, anno ætatis suæ 20. baptizatus est. Tum in solitudinem se contulit, & animum totum ad studia literarum, præsertim vero religionis Christianæ, applicauit. Inde vero reuocatus à Patre in presbyterorum ordinem inuitus cooptatus est. Non multo post relicto presbyterio in Pontum abiit, & cum Basilio vitam monasticam annis 13. sectatus est. Postea à Patre accersitus in patriam rediit, vbi Ecclesiastico munere functus est, & partem gubernationis Ecclesiæ Nazianzenæ recepit. Mortuis parentibus, patriam reliquit, & priuatus aliquandiu vixit. Hinc Constantinopolin traductus, in paruo templo Anastasiæ Euangelium docuit, occupatis omnibus templis aliis ab Arianis. Hic in certamen durum venit cum Apollinari Syro hæretico, qui tantum effecit, vt citatus seditionis reus Nazianzenus, causam ad tribunal dicere coactus sit. Quo autem magis arduum fuit hoc certamen, eo gloriosorem exitum habuit. Inde enim constantia eius maxime eluxit, qua permotus etiam Petrus Alexandrinus Episcopus, Constantinopolitanæ Ecclesiæ Episcopus,

piscopum eum delegit. Verum cum non omnes
 Episcopi comprobarent electionem, sponte
 sua cessit Nazianzenus. Nihilominus tamen
 Constantinopoli in templo angusto docuit, &
 Theologi nomine eximio, solus post Iohan-
 nem Euangelistam, appellari cœpit. Cum au-
 tem Theodosius habenas imperii Romani ac-
 cepisset, Arianos expulit, & Nazianzeno gu-
 bernandam Ecclesiam tradidit. Inde ab Aria-
 nis comparatæ sunt insidiæ per conductum
 quendam, qui Nazianzenum clam interfice-
 ret: sed diuinitus ex eius manibus liberatus est
 Nazianzenus. Quanquam autem Episcopa-
 tum recuperavit; tamen, dissidentibus Episco-
 pis, in paternum prædium concessit, & vitam
 solitariam egit: pertæsus iam omnium con-
 gressuum atque Synodorum, propterea quod
 nullius Synodi finem vidisset vtilem, propter
 Doctorum dissensionem atque ambitionem.
 Mansit cælebs per omnem vitam. Obiit non
 inferior nonagenario, anno Domini 384. post
 mortem Basilii anno altero. Certamina maxi-
 ma sustinuit contra Arianos, & Apollinaristas.
 Confutauit etiam passim in suis scriptis alios
 hæreticos, impugnantes aut diuinitatem Chri-
 sti, aut humanitatem. Contra gentes acerrime
 etiam pugnavit in duabus inuectiuis in Iulia-
 num Imp. paganismi restauratorem. Hierony-
 mus eum aliquoties suum præceptorem nomi-
 nat. Basilium ipse Gregorius honoris gratia
 sibi semper præposuit, & cum eo familiarissime
 vixit.

Epi-

Epiphanius, Salaminæ siue Constantiæ in Cypro Episcopus, didicit literas in Ægypto à Monachis, indeque progressus in Palæstinam, sectatus est monasticam vitam, in qua Philosophiam omnem ita exercuit, vt nulla fere eius pars sit, cuius non egregium aliquod documentum in scriptis suis dederit. Vtile est in primis opus illius contra 80. hæreses, quod *παραδείσιον* vocauit, velut capsulam siue arculam medicam, in qua Historiam Ecclesiæ Christi inde ab Apostolis vsque ad sua tempora complexus est, & tot errores perspicue refutauit. Mortuus est in nauigatione, Anno Domini 402. cum ex vrbe Constantinopoli in Cyprum redire voluisset. Vixit temporibus Valentis & Gratiani, fuitque contemporaneus Basili Magni, Gregorii Nazianzeni Theologi, itemque Chrysostomi, cum quo etiam in contentionem incidit, dum ille iniquo animo tulit Origenis librorum damnationem, & hæreticos Origenis errores ab Epiphanio in Synodo Constantinopolitana publice prolatos. In qua contentione illud admiratione dignum accidit, quod vterque alteri vates fuit. Epiphanius illi futuræ depositionis ab Episcopatu; Chrysostomus huic imminentis mortis, & intercipiendi reditus in patriam.

Ambrosius, Mediolanensis Episcopus, charus fuit quinque laudatissimis Imperatoribus, Valentiniano maiori, Gratiano, Valentiniano Iuniori, Theodosio Magno, & Honorio. Fuit & magni nominis in Ecclesiis Orientalibus, &

Basilio Cæsariensi Episcopo, aliisque præstantibus Doctoribus admodum familiaris: quem admodum indicant inscriptiones Epistolarum eius ad diuersos. Augustinum baptizauit, & in religione instituit. Antequam ad Episcopatum Mediolanensem vocatus esset, Liguriam gubernauit. Obiit Anno Domini 398. ætatis 64.

Singulari Dei prouidentia factum est, ut pululantibus hæresibus Arianorum & Pelagianorum, insignes Doctores eodem fere tempore excitarentur. Ambrosii enim & Basilii Magni tempora attingit Hieronymus Stridonensis Pannonius, Romæ Damasi tempore educatus, qui sub annum 390. claruit. Is magnam Europæ partem peragrauit, ut cum uiris doctis colloqui posset; tandem in Iudæa vitæ sedem sibi delegit in agro oppidi Bethlehem, ubi pleraque scripsit eorum, quibus hodie fruimur. Peruenit ad summam caniciem, mortuus Bethlehem Anno Christi 416.

Iohannes Chrysostomus, Episcopus Constantinopolitanus, natus Antiochiæ ex familia nobili, Rhetoricæ primum didicit à Libanio, Philosophiam uero ab Andragathio. In Academia Attica tantos progressus fecit in studiis, ut in admirationem traduxerit omnes, qui eum audiuerunt. Baptizatus totum sese sacrarum literarum cultui dedit, ac primum lector Antiochenæ Ecclesiæ, deinde Presbyter, tum Episcopus Constantinopolitanæ Ecclesiæ electus est, ac Ecclesias plurimas per Thraciam, Asiã,

Asiam, & Pontum curæ habuit. Libertate magna vsus est in dicendo, vt nec gratiam cuiusquam aucuparetur, nec potentiam aut minas vilius pertimesceret. A falsis fratribus odio fuit habitus, & conuitiis multis iactatus. In primis molestiam ei exhibuit Theophilus Alexandrinus Episcopus, qui etiam non quiescendum sibi putauit, priusquam loco eum mouisset, & Episcopatu deiecisset. Nec pauca etiam ab aulicis politicis passus est, propterea quod peccata eorum liberè reprehendit. Quin ipsam etiam Eudoxiam, Arcadii Vxorem, sibi infestam reddidit, quæ à marito impetrauit, vt coacta Synodo ab Episcopis aduersariis damnaretur. Chrysostronus, tanquam reus criminis læsæ maiestatis. Abiit igitur in exilium in faucibus Ponti, vnde tamen non multo post ab Imperatore Arcadio reuocatus est. Restitutus iterum reprehendit Imperatricem propter ludos quosdam, & homiliam perorauit in Ecclesia, quæ sic incipit: *Rursus Herodias insanit, rursus saltat, rursus in disco caput Iohannis accipere quarit.* Ob hanc libertatem, ab Arcadio Imp. iterum in exilium proiectus est. Cum venisset ad Pontum Euxinum, dolore capitis & febris correptus, diem obiit, Anno Domini 407.

Aurelius Augustinus, natione Afer, non potest inter Ecclesiæ Doctores censerī debet. Carthagine in Rhetoricis institutus, per nouem annos Manichæorum sectator fuit. Vitam ipse suam magna ex parte in Confessionibus recenset. Postea ab Ambrosio baptizatus in vi-

am rediit, & Valerio Hipponensi Episcopo in Africa successit, circa annum Domini 390. Descendit in certamen cum plurimis hæreticis, Arianis, Manichæis, Donatistis & Pelagianis, quorum commenta grauer refutauit, & pro Ecclesiæ dogmatibus acriter dimicauit; ut pene solus tunc in excubiis pro Ecclesia Orthodoxa fuisse videatur. Cum vero 40. annos Ecclesiam Hipponensem gubernasset, placide, ne Urbis Hipponæ à Gensericò Vandalo obsessæ, & post occupatæ, ruinam cereret, futuro malo substractus est, & portum cœlestem apprehendit, tertio obsidionis mense, Anno Christi 433, ætatis 76.

Cyrillus, Episcopus Alexandrinus, circa annum Christi 433. tempore Theodosii Iunioris floruit. Magna illi fuit concertatio cum Nestorio, Constantinopolitanæ Ecclesiæ antistite, qui in Ephesino Concilio damnatus est. Refutauit etiam ex professo Arianos & Eunomianos. Cum præfuisset Episcopatu annos 32. pie mortuus est, Anno Domini 444. Theodosio & Valentiniano regnantibus.

Theodoretus, Episcopus Cyri, in Syria, Præceptorem in Philosophia & Theologia habuit Chrysostrum. Scripsit Historiam Ecclesiasticam, quæ persequitur sectæ Arianae initia, atque certamina Ecclesiæ, à primo anno Constantini Magni, vsq; ad initium Imperii Theodosii Iunioris; quod est spatium 105. annorum. Contra Eutychem non solum voce, sed stylo etiam pugnavit. Migravit ex hac vita, circa

circa annum Christi 450. non admodum senex.

Prosper Aquitanicus, Episcopus Rhegiensis in Gallia, claruit anno Christi 460. Fuit Pelagianæ hæreseos acerrimus impugnator. Scripsit & alia, Chronologica iuxta, ac Theologica.

Vigilius Martyr, Episcopus Tridentinus, stylum quoq; in hæreses strinxit & hæreticos, Eutychem, Sabellium, Photinum, & Arium. Viderur floruisse sub Imp. Anastasio, circiter annum Domini 500.

Laboribus & vita defuncto Prospero, excitatus est Fulgentius, Afer, Episcopus Ruspensis, ciuis Carthaginensis, circa annum Christi 500. Hic ut cæteros hæreticos, ac imprimis Arianos tunc late grassantes; sic & male liberi arbitrii in episcopos præcones grauitè confutauit, & doctrinæ ab Augustino, vel potius ab Apostolis & Prophetis traditæ de seruo arbitrio, acerrimus extitit vindex. Præfuit Ecclesiæ annos 25. Obdormiuit in Domino, anno ætatis suæ 65. Claruit sub Anastasio Imperatore, & Thrasimundo, Vandalorum Rege.

Maxentius, magnæ eruditionis, & egregiæ authoritatis vir in Ecclesia, floruit circa annum Christi 520. In confessione sua Synergiæ commentum, & totam Pelagianorum hæresin damnauit. Fausti Regiensis Episcopi intempestiuis clamoribus graui & docta refutatione, atque constanti zelo restitit. Epistolam, sub nomine Romani Pontificis Hormisdæ sparsam, magna præcipue & grauitate confutauit.

Infinitem esset, enumerare omnes Doctores Ecclesiasticos. Sufficit, nos indicasse præcipuos, quorum monumenta extant. Fuerunt & post illa tempora, licet minus celebres, nonnulli Episcopi non indocti: sed post Augustini tempora, & eius discipulos, valde cœpit cum Romano Imperio declinare puritas doctrinæ. Ideo qui infra sequentur, non eodem loco haberi debent, quo primi illi & vetustiores Patres.

HÆRETICI PRÆCIPVI.

Arius, natione Lybs, seu Afer, Presbyter Alexandrinus, appetebat Episcopatum Ecclesiæ Alexandrinæ. Cum vero cerneret, Alexandrum sibi præferri, impatientia repulsæ, & æmulatione inflammatus, pessimam suam hæresin excudit, sub Constantino Magno Imperatore; quibus temporibus Ecclesia Christi ab externis hostibus, & teterrima tyrannorum laniena respirare cœpit. Ad Concilium Nicænum vocatus, ibique damnatus, aliquandiu iussu Constantini Magni Imperatoris exulauit. Sed pœnitentiæ simulatione, & rechneris Eusebii Nicomediensis aulici Episcopi perditissimi, ab eodem restitutus & reuocatus, quum in Constantinopolitanam Ecclesiam, inuito & renitente Alexandro, illius sedis Episcopo, admitendus esset, ex iussu Imp. pœna illi grauissima diuinitus inflicta est. Aluum enim exoneraturus, in publicas latrinas secessit, in quas viscera misere fœdeque ipse sua, tanquam alter Iudas,

in tot;